

Huvudman

Borås kommun
boras.stad@boras.se

Beslut

Datum 2025-11-17

Dnr SI 2025:6018

Sida 1 (16)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola vid Fredriksborgskolan F-9 i Borås kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att senast den **27 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetet med frånvaro, utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram samt utredning av elevers ordningsstörande beteende. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Borås kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Borås kommun ska vidta följande åtgärder

Arbetet med elevers frånvaro

1. Se till att rektorn tillsammans med lärare och annan personal uppmärksammar vilka av skolans elever i förskoleklass - årskurs 6 som under höstterminen 2025 har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En förteckning över dessa elever ska ges in till Skolinspektionen (7 kap. 19 a § skollagen).
2. Se till att det startas en frånvaroutredning för de elever som har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig, om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Utifrån denna utredning beslutas och genomförs åtgärder för att komma tillrätta med elevens frånvaro. Huvudmannen ska inkomma med en sammanställning av hur många frånvaroutredningar som har genomförts fram till den 13 februari 2026, och för det fall det är aktuellt, varför det har

bedömts som obehövt att utreda elevs frånvaro (7 kap. 19 a skollagen).

3. Se till att när en utredning om en elevs frånvaro har inletts, anmäler rektorn snarast frånvaron till huvudmannen. En förteckning över dessa elever och datum för när en anmälan har gjorts ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).

Arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram

4. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle innan den 22 december följer upp med samtliga lärare och elevhälsan att det står klart för dem om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av utredning av särskilt stöd (3 kap. 7 § skollagen).
5. Se till att det särskilda stödet ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Inkom med exempel på åtgärdsprogram där det framgår att särskilt stöd ges i fler ämnen än svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik (3 kap. 7 och 10 §§ skollagen).
6. Rektorn ska efter genomförd utvärdering av elevers åtgärdsprogram fatta beslut om eleven fortsatt är i behov av särskilt stöd eller om åtgärdsprogrammet ska avslutas. Rektorn ska inkomma med resultatet av de utvärderingar som genomförts efter den 5 november, samt det dokumenterade beslutet detta mynnat ut i (3 kap. 9 § skollagen).

Utreda ordningsstörande beteende

7. Se till att genomföra utredningar om ordningsstörande beteende om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som genomförts, i vilka klasser samt redogöra för vilka åtgärder som vidtagits efter en utredning. Denna dokumentation ska ges in till ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 9-10 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser arbetet med extra anpassningar, utredning av särskilt stöd, arbetet med kränkande behandling samt studiehandledning på modersmålet.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:6018) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Fredriksborgskolan F-9 i Borås kommun. Tillsynen har avgränsats till att omfatta förskoleklass samt årskurserna 1-6. Vid skolenheten finns även två kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper: "Kommunikationsklass" och "KSU Fredriksborgskolan". De särskilda undervisningsgrupperna har inte omfattats av tillsynen.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten i förskoleklass samt årskurserna 1-6 följer gällande bestämmelser om frånvaro, arbetet med att anmäla och utreda särskilt stöd samt åtgärdsprogram, arbetet med kränkande behandling samt studiehandledning på modersmålet.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 7 och 8 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. betygskataloger, utredningar om kränkande behandling, åtgärdsprogram och utredningar om särskilt stöd. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av

skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbetet med elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av huvudmannens rutin för arbetet med att främja närvaro och förebygga frånvaro i grundskola och anpassad grundskola. Av rutinen framgår att undervisande lärare under pågående lektion ska registrera elevers närvaro i närvarohanteringssystemet samt att vårdnadshavare i samband med registrering får information om elevers ogiltiga frånvaro. Rutinen anger även hur mentor/klasslärare (eller den rektorn utser), elevhälsan och rektorn ska arbeta med att uppmärksamma samt vid behov utreda och åtgärda elevers frånvaro.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att elevers frånvaro registreras i skolans närvarohanteringssystem samma dag som frånvaro uppmärksammas. Om elever är frånvarande utan att vara frånvaroanmälda skickas ett SMS till elevens vårdnadshavare i samband med att läraren registrerar elevens frånvaro i systemet. Om ingen respons eller frånvaroanmälan sker därefter tar lärare kontakt med elevens vårdnadshavare via telefon för att ta reda på varför eleven inte kommit till skolan.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av frånvarostatistik avseende samtliga elever och klasser från föregående läsår, 2024/2025. Av statistiken framgår att 26 elever under föregående läsår hade en frånvaro som översteg 20 procent av undervisningstiden. Av inkommen information inför tillsynen framkommer även att det genomförts frånvaroutredningar för tre av dessa elever.

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare får statistik varje månad över vilka av deras mentorselever som har en frånvaro som överstiger 20 procent. För dessa elever ska läraren inom en vecka genomföra en "Bilaga 1" för att bedöma frånvaron den månaden. Bilaga 1 innehåller ett antal frågor som läraren ska svara på exempelvis om det finns mönster i frånvaron, skolans syn på frånvaron och om eleven riskerar att inte nå målen. Läraren ska även ta reda på eleven och elevens vårdnadshavares bild av frånvaron, om de anser att det finns svårigheter i

skolan eller andra saker som påverkar elevens närvaro. Elevhälsan är inte involverad i lärarens arbete med Bilaga 1. Svaren på frågorna i Bilaga 1 läggs in ett webbaserat dokumentationssystem som elevhälsan och rektorn har tillgång till. Lärare säger att om frånvaron för en elev inte förbättras efter en Bilaga 1 görs en ny Bilaga 1 månaden därpå, som även den överlämnas till elevhälsan och rektorn. Lärarna säger att de inte vidtar några andra åtgärder efter att de överlämnat Bilaga 1. Lärarna säger också att det är oklart för dem när en frånvaroutredning ska påbörjas. De säger vidare att de är skeptiska till om arbetet med Bilaga 1 fungerar eftersom de gör samma sak återkommande, vilket inte leder till några åtgärder för att eleven ska öka närvaron i skolan.

Elevhälsan berättar att de tillsammans med skolledningen varje månad följer upp de elever som har över 20 procents frånvaro och som lärare ska genomföra eller har genomfört Bilaga 1 för. Då kan det uppmärksammas om det genomförts Bilaga 1 för eleven vid upprepade tillfällen. Elevhälsan och rektorn gör en bedömning av frånvaron utifrån vad som framkommer i Bilaga 1, samt beslutar om en frånvaroutredning ska genomföras. Både elevhälsan och rektorn uppger att en frånvaroutredning inte genomförs om elever uppnår betygskriterierna/kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Enligt rektorn är det vad hon bedömer att skolan maktar med och hon säger också att hon inte har prioriterat arbetet med frånvaroutredningar. Elevhälsan bekräftar att det genomförts tre frånvaroutredningar föregående läsår och säger att det borde ha genomförts fler utifrån att flera elever haft återkommande hög frånvaro överstigande 20 procent. Dock uppger elevhälsan att en frånvaroutredning sällan leder någonstans och att problemen med frånvaron kvarstår även efter en sådan utredning.

Skolinspektionen ställde vid intervjuer frågor kring flera elever som under föregående läsår hade en total frånvaro på mellan 22 och 48 procent. Avseende en elev, som hade en sammanlagd frånvaro på 48 procent föregående läsår, uppger både lärare och elevhälsan att elevens frånvaro är lika hög under innevarande läsår samt att de inte känner till om en frånvaroutredning har genomförts. Elevens nuvarande lärare uppger att hen ska genomföra en Bilaga 1 inom kort. Rektorn säger att en frånvaroutredning inte har genomförts men att elevens frånvaro har ingått i elevens utredning om särskilt stöd. Avseende en annan elev, som hade 27 procents frånvaro under föregående läsår, uppger lärare, elevhälsan och rektorn att en frånvaroutredning inte har genomförts. Lärare uppger att Bilaga 1 har genomförts och innevarande läsår ser elevens närvaro bättre ut. Lärare säger att frånvaron under föregående läsår berott på vanlig sjukdom samt att hen inte har någon oro över den, dock kommer eleven att få svårt att nå betygskriterierna. Elevhälsan uppger att elevens frånvaro innevarande läsår hittills ser bättre ut och att de vill avvakta en

frånvaroutredning för att se om det håller i sig. En annan elev hade en sammanlagd frånvaro på 41 procent under föregående läsår. En frånvaroutredning har inte genomförts enligt lärare, elevhälsan och rektorn. Elevhälsan säger att de har bevakat eleven under föregående läsår och rektorn uppger att elevhälsan inom ramen för arbetet med elevens åtgärdsprogram försökt att motivera elevens vårdnadshavare att få eleven till skolan. Lärare uppger att eleven inte har kunnat vara i skolan på grund av medicinska skäl under perioder under föregående läsår, samt att elevens närvaro innevarande läsår är bra.

Elevhälsan och rektorn uppger att elevers frånvaro kan ingå i en utredning om behov av särskilt stöd. Rektorn ger ett par sådana exempel och säger även att hon inte har gjort någon anmälan till huvudmannen att en frånvaroutredning har påbörjats för någon av eleverna där frånvaron utretts som en del av en utredning av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i förskoleklassen eller grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Av förarbetena till paragrafen förtydligas att rektorns utredning syftar till att uppmärksamma de orsaker som kan ligga till grund för elevens frånvaro. Utredningen av orsakerna till frånvaron ska ske i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Rektorn inte är skyldig att utreda sådan frånvaro om det är obehövt, som t.ex. vid redan beviljad ledighet, om en elev vid något enstaka tillfälle är frånvarande p.g.a. sjukdom, eller om rektorn redan har kännedom om återkommande behov av vårdbesök (prop. 2017/18:182 s. 91).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan uppfyller skollagens krav när det gäller att rektorn ser till att elevens vårdnadshavare informeras samma dag om att eleven har varit frånvarande utan giltigt skäl. Tillsynen avslutas i denna del.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolenhetens arbete med att utreda elevers upprepade eller långvariga frånvaro. Utredningen visar att trots ett systematiskt arbete med att fånga upp elever med hög frånvaro månadsvis är det endast ett fåtal frånvaroutredningar som har genomförts, tre under föregående läsår och ingen under innevarande läsår. Frånvaroutredningar genomförs därtill exempelvis inte för elever som når betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås. Av utredningen framgår även att elever som har hög frånvaro och inte når betygskriterierna inte har utretts. Även om det i statistiken för dessa 26 elever kan finnas enstaka elever där rektorn utifrån kännedom om elevens situation bedömt att det är obehövligt att utreda frånvaron kan det enligt Skolinspektionens bedömning inte anses vara obehövligt för elever med över 20 procent frånvaro av hela läsåret. Att inleda en frånvaroutredning kan bedömas som obehövligt initialt när första avvikande frånvaron uppmärksammas, om orsaken är känd såsom enstaka dagar av sjukdom, vårdbesök eller beviljad ledighet. För elever där frånvaron fortsätter att öka månad efter månad för att vid läsårets slut uppgå till så mycket som 20 procent av ett helt läsår är det inte längre obehövligt att utreda orsaken till frånvaron. Oavsett om eleven når betygskriterierna eller inte syftar en frånvaroutredning till att upptäcka och agera tidigt för att dels identifiera hinder för eleven och kunna motverka frånvaro, dels förekomma att frånvaron blir så omfattande att eleven riskerar att inte nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Utredningens fokus bör vara att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen ska utgöra ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Vidare upplever både lärare och elevhälsan att deras arbete med Bilaga 1 samt med frånvaroutredningar inte leder någonstans samt att elevernas frånvaroproblematik kvarstår. Att elever som har upprepade eller långvarig frånvaro inte utreds är en brist.

Utredningen visar även att i de fall där frånvaroutredning har genomförts inom ramen för en utredning om särskilt stöd har ingen anmälan om frånvaron gjorts till huvudmannen vilket hindrar huvudmannen från att agera utifrån sitt ansvar att kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevens rätt till utbildning. Även detta är en brist.

Arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar och anmälan till rektorn

Av skolenhetens systematiska kvalitetsarbete framgår att elevernas måluppfyllelse i flera årskurser och ämnen är låg, exempelvis i ämnena svenska och matematik. Av betygssammanställning avseende årskurs 6 vårterminen 2025 framgår att 8 elever av 21 nådde minst E i alla ämnen. 11 elever hade vid tidpunkten inte behörighet till nationellt program på gymnasieskolan. Rektorn uppger även att resultaten av nationella prov i svenska årskurs 3 visar på mycket låg måluppfyllelse.

Skolinspektionen har inför tillsynen efterfrågat en sammanställning över samtliga elever som har anmälts till rektorn för utredning av särskilt stöd. Sammanställningen innehåller 13 elever, samtliga är utredda och har beslut om åtgärdsprogram. Två av eleverna uppges ha anmälts till rektorn under föregående läsår, resterande elever har anmälts och utretts tidigare läsår på deras dåvarande skolenheter.

Skolinspektionen har inför tillsynen även tagit del av huvudmannens rutiner för arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Av rutinen framgår hur arbetet fördelas mellan lärare, mentor, processledare, elevhälsa och rektorn. Av rutinen samt i intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att det finns ett omfattande arbete med att ge elever extra anpassningar. Lärarna diskuterar elevers behov av extra anpassningar i arbetslagen och dessa utvärderas efter 6 – 8 veckor. Om de extra anpassningarna inte ger avsedd effekt ges ytterligare extra anpassningar under 6 – 8 veckor. Om de extra anpassningarna efter utvärdering samt ytterligare extra anpassningar inte ger avsedd effekt gör mentorn en anmälan till rektorn att det finns risk att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppnås, enligt huvudmannens rutin kallad "Ansökan om särskilt stöd".

Lärare uppger att de är snabba på att sätta in extra anpassningar. När lärarna nått vägs ände med extra anpassningar gör de en anmälan till rektorn om att eleven är i behov av utredning för särskilt stöd. Några lärare berättar att det finns flera elever som de befärar inte kommer att nå betygskriterierna eller kriterierna för bedömning men som inte är anmälda till rektorn än. Enligt lärarna ska eleverna i stället ges ytterligare extra anpassningar, som exempelvis extra lästräning under sex veckor. Om dessa insatser visar sig inte vara tillräckliga kommer en anmälan till rektorn att genomföras därefter. En lärare berättar att avseende en elev vet läraren redan nu att de extra anpassningarna inte kommer att vara ett tillräckligt

stöd för eleven. Ändå måste lärare ge extra anpassningar under 6-8 veckor som därefter utvärderas och följs av ytterligare extra anpassningar innan lärare har möjlighet att göra en anmälan till rektorn.

Lärare säger vidare att även om de extra anpassningarna tidigt visar sig inte vara ett tillräckligt stöd för elever brukar dessa ändå få pågå under 6-8 veckor på grund av att lärare kanske inte hinner att revidera de extra anpassningarna under perioden. Vidare uppger lärarna att huvudmannen bestämt att eleverna ska genomgå två omgångar med extra anpassningar innan elever får anmälas till rektorn för utredning av särskilt stöd.

Både lärare, elevhälsan och rektorn berättar att elevers måluppfyllelse diskuteras under så kallade prognoskluster-möten några gånger per termin. Vid prognoskluster deltar lärare, delar av elevhälsan samt rektorn, och då ger lärare sin prognos för samtliga elevers måluppfyllelse. Att lärare berättar att de befärar att elever, trots extra anpassningar, riskerar att inte uppnå betygskriterierna eller kriterierna för bedömning som minst ska uppnås anses inte som en anmälan till rektorn.

Rektorn säger att hon ibland behöver vara tydligare mot vissa lärare kring vad som förväntas avseende extra anpassningar innan det blir tal om att utreda elever för eventuellt särskilt stöd. Rektorn uppger också att hon utifrån nationella prov eller information på prognoskluster kan besluta om en utredning av särskilt stöd även utan att lärare gjort en anmälan att eleven riskerar att inte uppnå betygskriterierna eller kriterierna för bedömning som minst ska uppfyllas.

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att efter en anmälan till rektorn genomförs en utredning av elevens behov av särskilt stöd skyndsamt. Elevhälsan berättar att lärare ansvarar för att genomföra en kartläggning tillsammans med elev och vårdnadshavare. Därefter gör specialpedagogen en analys av vad som framkommit och eventuellt kompletterande tester för att få en heltäckande bild av elevens svårigheter. Rektorn uppger att efter en utredning fattar hon beslut om att upprätta eller att inte upprätta åtgärdsprogram.

Skolinspektionen tog vid besöket del av samtliga aktuella åtgärdsprogram samt underliggande utredningar om särskilt stöd. Avseende en elev visar utredningen att eleven inte når betygskriterierna i tio ämnen; svenska, matematik, idrott, So-ämnen (geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap) samt No-ämnen (biologi, fysik och kemi). I åtgärdsprogrammet framgår enbart åtgärder i svenska och matematik. Specialpedagogen uppger att åtgärder i åtgärdsprogram enbart ges i ämnena svenska, matematik och engelska, vilket bekräftas av både lärare

och rektorn. Både specialpedagogen och rektorn säger att tanken är att åtgärder i svenska även ska ge effekt i andra ämnen.

I information till Skolinspektionen inför tillsynen framgår att elevers åtgärdsprogram utvärderades innan vårterminens slut 2025 samt att för de elever som fortsatt ska ges särskilt stöd upprättas nya åtgärdsprogram under vecka 38, i mitten av september. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av vid besöket har rektorn fattat beslut om åtgärdsprogrammen den 11, 22 eller 29 september. Rektorn uppger att elevernas tidigare åtgärdsprogram, som utvärderades innan terminsslut, har fortsatt gälla fram tills att nya åtgärdsprogram har beslutats.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Anmälan till rektorn

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar och att rektorn ser till att anmälan om utredning av särskilt stöd utreds i enlighet med skollagens bestämmelser. Tillsynen avslutas i dessa delar.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i arbetet med att anmäla att elever riskerar att inte nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppnås till rektorn. Utredningen visar att elever ges extra anpassningar under en period av 6 – 8 veckor, samt därefter ytterligare extra anpassningar under 6 – 8 veckor innan en anmälan till rektorn sker. Trots att lärare redan under den första perioden av extra anpassningar befarar att insatserna inte kommer att vara tillräckliga behöver de två perioderna med extra anpassningar genomföras innan anmälan kan göras. Även om rektorn uppger att det finns exempel på elever som utreds utan att lärare gjort en anmälan till rektorn bedömer Skolinspektionen att den rutin som finns gör att elever ges extra anpassningar under en längre tid än vad författningarna anger. Lärare som befarar att en elev, trots insatser i form av extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas ska anmäla det till rektorn. Den nuvarande rutinen innebär att det finns risk att elever som är i behov av särskilt stöd inte utreds så tidigt som avsetts och att elevernas behov av särskilt stöd inte tillgodoses.

Vidare ges elever enbart särskilt stöd i ämnena svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik, även om elever inte når betygskriterierna eller kriterierna för bedömning som minst ska uppnås i flera andra ämnen. Särskilt stöd ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet.

Därtill bedömer Skolinspektionen att rektorn inte upprättar nya åtgärdsprogram efter utvärdering. Utredningen visar att samtliga åtgärdsprogram utvärderades i anslutning till vårterminen 2025's avslut, men att nya åtgärdsprogram upprättades först i september. Det innebär att rektorn i anslutning till utvärderingen inte tagit ställning till elevernas fortsatta stödbehov samt fattat beslut om att upprätta nya åtgärdsprogram. Det innebär att elever och vårdnadshavare inte vid dessa tillfällen ges ett formellt beslut som de kan överklaga om de inte håller med om rektorns bedömning och de fråntas sin rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Utredning av elevers ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Inför tillsynen har huvudmannen inkommit med skolenhetens plan mot kränkande behandling samt sammanställningar av resultat från förra läsårets genomförda elevenkäter. Av planen mot kränkande behandling framgår att kartläggningar som genomförts visar att vissa elever upplever att det är svårt att få arbetsro, samt att det är ett utvecklingsområde för personalen att arbeta med under 2025. I enkätsammanställning framgår att elever i några klasser på mellanstadiet upplever att studieron brister. På frågan "Hur ofta är det arbetsro på lektionerna" svarar 63 procent av eleverna i en klass i dåvarande årskurs 4 *Ibland*, 5 procent *Alltid* och 26 procent *Ofta*. I en klass i dåvarande årskurs 5 svarar 70 procent av eleverna *Ibland*, ingen svarar *Alltid* och 20 procent *Ofta*. I en klass, nuvarande årskurs 6, svarar samtliga elever att det *Alltid* eller *Ofta* är arbetsro på lektionerna. Även i rektors svar inför tillsynen framkommer att ett arbete för ökad studiero genomförs i en årskurs på mellanstadiet.

Skolinspektionen har även tagit del av skolenhetens konsekvenstrappa för att främja trygghet och studiero. Konsekvenstrappan består av stegen; 1: Vänlig tillsägelse, 2: Samtal med elev, 3: Kontakt med vårdnadshavare, 4: Samtal med elev, vårdnadshavare, mentor och eventuellt elevhälsa, 5: Skolledningen informeras och 6: Disciplinära åtgärder enligt skollagens 5 kapitel. Av konsekvenstrappan framgår att syftet med steg 4 är att identifiera bakomliggande orsaker till det oönskade beteendet.

Elever från flera klasser och årskurser i mellanstadiet uppger att elever i de olika klasserna ofta stör undervisningen genom att prata, ropa eller skrika på lektionerna. Det händer också att elever springer runt i klassrummet eller håller på med annat än skolarbete, vilket även observerades under Skolinspektionens lektionsbesök. Flera elever beskriver att det är stökigt på lektioner i alla ämnen utom ett, samt att det inte hjälper när lärare säger till

eleverna att vara tysta eller sluta med sitt beteende. Ofta är det enligt eleverna återkommande samma elever som stör undervisningen. Lärare i mellanstadiet, elevhälsan och rektorn uppger att det ofta är studiero på lektionerna men bekräftar att enskilda elever återkommande stör studieron och undervisningen.

Ingen av lärarna eller elevhälsan känner igen att det har genomförts någon utredning om elevers ordningsstörande beteende avseende de elever som återkommande stör studieron eller på annat sätt beter sig olämpligt. Elevhälsan säger att inte heller avseende elever i förskoleklass, som återkommande kränker elever andra elever verbalt och som påverkar studieron negativt, har någon sådan utredning genomförts. Rektorn uppger att kuratorn har genomfört tre utredningar om ordningsstörande beteende under föregående läsår, samt att de aktuella eleverna går i de klasser där elever uppges störa studieron. Det har enligt rektorn inte genomförts några utredningar om ordningsstörande beteende under innevarande läsår. Dock har lärare i en klass fått uppdrag att kartlägga vilka steg i skolans konsekvenstrappa som kan komma i fråga för de elever i klassen som stör undervisningen. Rektorn uppger att kartläggningen samt samtal med vårdnadshavare har lett till att elevernas beteende har förbättrats.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen (5 kap. 3 § skollagen).

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt, eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att genomföra utredningar av ordningsstörande beteende. Utredningen visar att studieron brister i flera klasser samt att enskilda elever i flera klasser återkommande stör ordningen. Såväl under föregående läsår som under innevarande läsår. Även om rektorn uppger att ett arbete pågår i en klass, samt att tre utredningar av elevers ordningsstörande beteende genomförts under föregående läsår, bedömer Skolinspektionen att arbetet behöver omfatta fler klasser och elever. Utredningen visar att det i flera klasser under innevarande läsår är vanligt förekommande att samma elever

återkommande stört ordningen under lektioner utan att saken har utretts. För innevarande läsår har ingen utredning av ordningsstörande beteende genomförts. Skolan har en konsekvenstrappa framtagna med rutiner som ska följas om elever vid upprepade tillfällen stör ordningen men den följs inte av all personal och utredning av ordningsstörande beteende genomförs inte.

Med utgångspunkt i vad som framkommit vid en utredning om ordningsstörande beteende ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Områden utan konstaterade brister

Arbetet med kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever i både låg- och mellanstadiet berättar att det förekommer att elever säger eller gör elaka saker mot varandra och att det finns vuxna som de kan vända sig till på skolan. Händelserna kan leda till konsekvenser såsom att elever inte får vara på fotbollsplanen under en dag eller en kränkningsanmälan. Eleverna säger också att de inte tycker att kränkningsanmälningar leder till någon förändring.

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger att personal gör kränkningsanmälningar vid händelser som kan innebära att elever utsatts för kränkande behandling. En anmälan går därefter både till rektorn och huvudmannen och vanligtvis får den person som har sett händelsen uppdraget att utreda och bedöma den. Lärarna berättar att det finns en lathund för arbetet vilken underlättar arbetet. Den som har fått uppdrag att utreda händelsen ansvarar även för att besluta om åtgärder och för uppföljning.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling. En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som

skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (1 kap. 5 § och 6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation från huvudmannen framkommer att tre elever med behov av studiehandledning på modersmålet kurmanji (kurdiska) inte erbjuds studiehandledning, vilket bekräftas av både lärare och rektorn. Rektorn uppger att eleverna har haft studiehandledning på modersmålet tidigare men att studiehandledaren avslutade sin anställning under vårterminen 2025. Rektorn säger vidare att huvudmannen än inte lyckats att rekrytera någon ny studiehandledare på det aktuella språket men att rekryteringsförsök genomförs.

Rättslig reglering

Av skolförordningen framgår att elever som behöver det ska ges studiehandledning på modersmålet (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Madeleine Olofsson

Föredragande
Signerat av: Madeleine Olofsson